

Ми звикли до того, що герої в Україні були колись – доволі давно. І в нашому буденному житті поява людини, що ставала справді (неофіційно) народним героєм, траплялася дуже рідко. Та Революція гідності, а також російське нашествя на Донбас і захоплення Криму народили величезну плеяду справжніх героїв – як Небесної сотні, так і тисяч пересічних українців, котрі добровільно взяли зброю до рук та вирушили на фронт. А потім до них приєдналися демобілізовані, контрактники, волонтери, партизани, підпільники тощо.

Кажуть, що бідою українців є коротка історична пам'ять. Уже й нині складається враження, що так воно і є насправді – війна вже стала буденністю. Не так і багато людей нині урочисто зустрічають наших бійців, які прибувають додому на короткий відпочинок із фронту. А скільки скандалів майже щодня буває навіть через безкоштовний проїзд учасників війни у громадському транспорті. При цьому більшість пасажирів тільки спостерігає за цим. Якщо чесно – дуже соромно за всіх нас.

Тому, побувавши на презентації двох перших книжок історій українських героїв (вони мають назви «Побратими» і «Відчайдухи»), яка урочисто відбулася в бібліотеці імені Короленка, вкотре впевнився: ми не тільки вистоймо та переживемо. Ми нікого, нічого й ніколи не забудемо!

У читальній залі бібліотеки зібралось чимало людей – яблуку нідє було впасти. Деякі міські журналісти спостерігали за дійством, сидючи на підлозі. На стіні показували реальні фотографії з передової, звучали патріотичні пісні й узагалі – була якась (а це рідко трапляється) гарна хвилююча атмосфера. Тим більше, що на презентацію завітали й герої цих справжніх фронтів історій, що їх ми дуже рідко бачимо як на телебаченні, так і в кіно.

Як розповіли присутнім головний редактор журналу «Військо України» полковник Валентин Буряченко (в недалекому минулому – чернігівський журналіст), «Побратими» та «Відчайдухи» – наслідок творчої праці колективу їхнього журналу «Вій-

Фото Віктора КОШМАЛА

Уклін вам, воїни!

«ПОБРАТИМИ» Й «ВІДЧАЙДУХИ» ...

сько України» й дописувачів. «Понад два роки ми збирали ці матеріали, упорядковували їх і готували до друку. Про відважних та завзятих чоловіків розповідається в цих книгах. Держслужбовці, робітники, вантажники, вчителі, фермери... Усі вони різні. І, можливо, ніколи не зустрілися би в цьому житті, не одягли б однострій, не спали би в одному бліндажі, не ли б із одного казанка, не стали би побратимами – якби не по-

ка. І про Олександра Василенка – колишнього сержанта «Грифона», який вивозив людей із Дебальцевого. Дуже багато історій чернігівців. Це й перша танкова бригада. Це й Ігор Трохимець, який пережив жахи полону. Це й наші легендарні танкісти Іван Ждан та Анатолій Скритський, які знищили Путилівський міст, техніку батальйону «Сомалі» й склад боеприпасів» – розповів далі Валентин Буряченко.

Що примітно, всі нариси написані про тих воїнів, котрі, пройшовши горнило боїв, залишилися живими. Тим, хто загинув, присвячений окремих розділ. Крім того є розділ листів дітей (школярів) незнайомим воїнам на фронт.

На цій презентації були присутні й безпосередні учасники військових дій, серед яких і легендарний атовець, кавалер орденів Богдана Хмельницького та «За мужність» Юрій Літковець. І Олександр Василенко. І Вячеслав Крючков. Вояки не були багатослівними, але було зрозуміло: вони вважають такі книги надзвичайно важливими. Адаже там – правдиві історії про війну. Як не об'їждати знати всім, особливо молодді. Підрастаюче покоління має розуміти, що відбувається на східних рубежах країни.

Військові журналісти продовжують збирати матеріали про геро-

їв війни. Зокрема, третю книгу вони обіцяють присвятити участі в антитерористичній операції жінок, їхній відвазі й самовідданості.

Автори видань та учасники військових дій на Донбасі сподіваються, що після виходу у світ книги не залишать байдужими читачів, зміцнюватимуть віру в незламну силу українців.

«Побратими-відчайдухи» – не комерційне видання, а тому наклад трошки більше, ніж у 1000 примірників, розійдеться бібліотеками. Електронну версію книги про українських героїв сьогодні можна переглянути на сайті журналу.

Якщо ж наші читачі та передплатники виявлять бажання побачити ці історії на шпальтах «Деснянської правди» – ми це обов'язково надрукуємо. Адаже в цих нарисах насправді багато такого, що мало де можна почитати й мало де побачити.

А країна повинна знати своїх справжніх героїв!

Олександр ШИЛО

На службі

Військовий комісар Сновська воював на Сході країни

Про те, що Сновський районний військовий комісар підполковник Ігор Володимирович БАТЮК – достойна людина, мені стало відомо раніше особистого знайомства – про це яскраво засвідчила велика дошка пошани на вході до будинку райдержадміністрації.

Бажаю здоров'я, пане підполковнику! Розкажіть хоча би дещо про ваші робочі будні.

Ви знаєте, що у нас нині особливий період у державі і всі військові комісаріати наготові, аби відбити збройну агресію, тому єдине, що може розповісти, – що наше оперативне командування «Північ» формує три основні бригади на базі бойових військових частин. Отже, на території Чернігівської та Сумської областей іде їх доукомплектація, в першу чергу – військовослужбовцями за контрактом. До речі, служити за контрактом хлопці йдуть охоче, адже платять там нормальні гроші, і наш Щорський район виконав завдання по призову в повному обсязі.

Крім того, за загальновідомими тенденціями забезпечення обороноздатності України, ми виконуємо формування загонів оборони, які на випадок введення воєнного стану могли би на місцях підтримувати обороноздатність території держави.

Розкажіть, яким чином склалася ваша особиста військова доля.

Я закінчив школу та вступив до Калінінградського вищого училища інженерних військ, через 5 років у званні лейтенанта був направлений до Київського військового округу, де мене розподілили в окремих інженерно-саперний батальйон міста Шостки. Там став командиром взводу міних за-

городжувачів, потім – командиром роти, а з часом на базі батальйону сформували 66-й інженерний полк, де я дослужив до заступника начальника штабу. Займався розмінюванням і знешкодженням вибухонебезпечних предметів на території Сумської та Чернігівської областей.

Затим наш полк розформували, тому проходив службу у військоматах Щорса, Городні, Новгорода-Сіверського. Відтак повернувся до рідного міста. І ось уже три роки служу у Сновському районному військоматі. Минулого року брав участь у АТО на території Луганської області.

За результатами перевірки 2015 року наш військовий комісаріат зайняв перше місце в області за показниками бойової, мобілізаційної готовності та за призовом.

Що можете сказати про нинішній стан фізичної готовності призовників?

На жаль, молоді допризовного віку у нас слабка – можливо, через особливу екологічну ситуацію нашого краю, а може, це взагалі характерно для держави. Минулі роки, наприклад, на військову приписку ставало більше двохсот боездатних хлопців, а тепер удвічі менше. Крім того дуже багато призовників мають серцево-судинні й кісткові захворювання.

Напевно, не забуваєте і ветеранів району?

Звичайно. На всіх заходах – День захисника України, День визволення Чернігівщини – ми вшануємо наших ветеранів. Створили спільку ветеранів-учасників бойових дій, до якої увійшло вже близько 100 осіб, а в районі маємо більше 200 учасників АТО.

Чи є у вас особисті нагороди?

Я не люблю їх хизуватися.

Але, як виявилось згодом, Ігор Володимирович має численні нагороди, наприклад, «За бездоганну службу», подяку від Кабміну та Прем'єр-міністра.

Ігор ГІЛЬОВ

Скарбниця української культури

ЧЕРНІГІВСЬКОМУ ІСТОРИЧНОМУ МУЗЕЄВІ ІМЕНІ ТАРНОВСЬКОГО – 120 РОКІВ

29 листопада відбулися урочистості з нагоди 120-річчя однієї із перлин міста на Десні – Чернігівського історичного музею імені Василя Тарновського.

Заснований у листопаді 1896 року на основі колекції відомого громадського діяча, благодійника і збирача українських старожитностей Василя Тарновського-молодшого, музей пройшов складний шлях становлення й утвердження, ставши добре знаним в Україні осередком науки, історії та символом Придесення.

Привітати колектив музею з річницею заснування прибули численні гості, науковці, історики, краєзнавці, колеги, представники влади і громадськості.

Неоціненою справою відродження багатотисячолітньої духовності й народної пам'яті, збереження і примноження історико-культурної спадщини Чернігівщини назвали виступаючи внесок наукових співробітників музею на чолі із директором Сергієм Лавевським.

За багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм та з нагоди святого почесної грамоти й відзнаки обласної ради отримали завідувач відділу науково-методичної роботи Валентина Луцько, завідувач відділу науково-освітньої роботи Наталія Самохіна, заступник директора з адміністративно-господарської частини Олена Троячук.

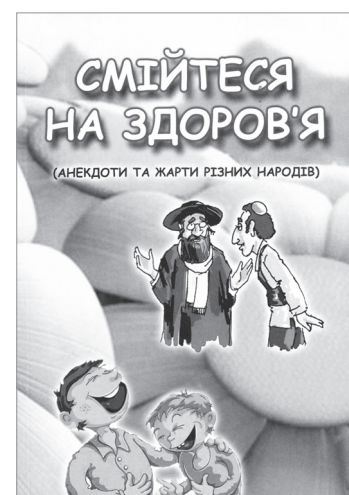
На завершення урочистостей учасникам заходу були презентовані наукові видання.

Фоторепортаж Віктора КОШМАЛА

Щойно видано

Смійтеся на здоров'я

Коли до нашої редакції заходить Олексій Брик, одразу хочеться усміхнутися. Бо Олексій Григорович, незважаючи на поважний вік, завжди життєрадісний і не обділений почуттям гумору. Жоден візит цього добродія не обходиться без свіженького анекдоту. А знає їх Олексій Григорович силу-силенку.

А коли так – то навіть добу пропадає! Липше упорядкувати все те й видати книжку. Сказано – зроблено. «Смійтеся на здоров'я» – це й побажання від Олексія Брика, і назва нової книжки, де зібрано анекдоти й жарти різних народів. Олексій Григорович постарався на славу: тут і неперевершений одеський гумор, якого присвячено дві чверті нового видання, й анекдоти про сімейні стосунки та кумедні ситуації в лікарнях, у транспорті, в аптеках тощо. І як же обійтися без веселих історій про романтичних французів, диваків ватого чучка, хуліганістого Вовочку та гарячих кавказців?

«А на закуск» – жарти від відомих людей. Виявляється, знамениті філософи, композитори, науковці, письменники теж мали неабияке почуття гумору і при нагоді вміли чудово його продемонструвати.

Застереження: книжка – «з перчиком». Тож дітям читати не рекомендуємо. А от дорослим – будь ласка. Адаже упорядник нової збірки широко сподівається, що анекдоти й жарти, зібрані у новому виданні, покращать психологічний стан та настрий читачам і допоможуть подолати напади депресії. Отже – читайте і смійтеся на здоров'я!

Лана СВІТКО

Закінчення. Поч. на стор. 1.

Про життя Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 23, її традиції, проблеми та радощі розповідає директор – Олена Валеріївна Величко. Вона очолює навчальний заклад із травня 2006 року і крім того – викладає інформатику.

Спершу Олена Валеріївна провела екскурсію школою, розповіла про історію її спорудження та показала умови, в яких нині навчаються діти.

Школа існує з 1929 року. Спочатку це було невеличке приміщення, де нині – 4 класи й кабінет директора. До неї добудували ще частину корпусу, там же протягом багатьох років розміщується початкова школа, Ідальня і медичний кабінет. У 1959-му збудували ще один корпус, де нині – кабінет праці та з окремого входу – два теплі туалети (їх облаштували у 2012 році). У 1964-му вросло ще одна будівля на 4 класи, нині там ще й кабінет завуча, учительська, кабінет загоспа. А в 1995 році звели приміщення, котре планували використовувати як сарай. Але ніде було проводити уроки фізкультури, тому його переобладнали під спортивний залу.

Тобто спеціально збудованої стандартної спортзали у нас немає?

Так, і це не дуже добре. Але класи у нас невеликі, переважені не-

то. Раніше учні з педагогами виїжджали на природу або виходили на стадіон. Кожен клас створював свій куринь. Готували куліш, варили козацькі страви, проводили спортивні змагання. У цей день учні четвертого класу вступають у шкільне громадське об'єднання «Козачата». Цього року ми потоваришували з військовою частиною Національної гвардії України, яка розташована на Бобровиці. І військові запросили наших дітей до себе. Підготували свої конкурси: розбирати автотомати, стріляти, вдягати бронезилети й каски. Усе це відбувалося на плацу. А потім військові приготували куліш і частували дітей. Учні були в захваті! Навесні є два свята: День цивільної оборони і День туризму. І до них у нас також приурочені традиційні заходи. Ми виходимо в урочище Кривуліщина, там проводимо спортивні змагання, туристичні конкурси, завдяки яким учні вчаться орієнтуватися і поводитися на природі. Після цьогорічних «Козачат» нагвардійці виявили бажання долучитися до цього заходу також. Тому можна впевнено стверджувати, що всі наші традиції поглиблені, розширені та збережені. У нашій школі працює талановитий педагог-організатор Людмила Косенко, яка спершу закінчила фізико-математичний факультет, а згодом – факультет режисури Київського національного університету театру, кіно

«Альма-матер»

Школа № 23 – старенька будівля із сімейною атмосферою

має – тож для нашої потужності цього невеликого простору більш-менш вистачає. Це ж приміщення використують як актову залу для проведення шкільних заходів. У школі тепло, тут створені всі умови для повноцінного навчання: є просторий комп'ютерний клас на 10 комп'ютерів із сучасними моніторами, кабінет праці, Ідальня, теплі туалети. Хоча зрозуміло, що наша школа має несучасний вигляд і для такого району вона повинна бути більшою. Проте школа – це не тільки стіни, не тільки будівля. Це живий організм, колектив. А наша школа дуже самобутня, сімейна. Тут навчались дідуся і бабусі наших учнів, тому діти дуже патріотично ставляться до своєї «альма-матер», до мікроклімату, який панує у школі. У нас дуже хороши колективи учителів – молоді, креативні, завзяті, професійні. Дехто з них працює не на повній ставці, бо з їхніх предметів не вистачає навантаження. І тим не менше, педагоги трудяться, беруть класне керівництво, щодня приходять до дітей. Для нас дуже важливо є самоосвіта вчителів, адже час мінється і за ним має змінюватися педагог, аби бути у тренді.

Скільки дітей у класах?

Загалом – 202 учнів. У школі відкрито 9 класів, хоча заклад I-III ступенів, тобто одинадцятирічка, і цей статус не змінено. Просто наразі 10-го та 11-го класів немає. Щоби відкрити 10-й, за сучасним законодавством у ньому має бути 28-30 учнів. Поки що у 9-му класі нараховується 16 дітей. Але є перспектива: класи у початковій школі мають велике наповнення, тож коли ці діти доростуть, є ймовірність відкриття 10-11 класів. Де речі, старші класи у нас профільні – технологічного напрямку.

Я чула більше про фізико-математичний або гуманітарний. Розкажіть детальніше про технологічний напрям. Що маєєся на увазі?

Цей напрям ми відкрили завдяки великому фахівцеві, вчителю трудового навчання Людмилі Іванівні Заровській. Вона – відмінник освіти, вчитель-методист, її вивованці не раз посідали перші, другі і треті місця на всеукраїнських олімпіадах. Технологічний профіль у Людмили Іванівні – це народна вишивка. Вона в цій справі – великий майстер, має авторські програми, статті в журналах, її вишивки носять навіть у Канаді. Дівчата освоюють школу народних традицій, вишивають картини, сорочки – і все це дуже майстерно, на високому рівні. А для хлопців ми знайшли не менш корисний та цікавий напрям для саморозвитку: вони в 10-11 класах вчуться автосправу і згодом отримують права. Тому коли набереться 10-й клас, технологічний профіль відновить свою роботу.

Кожна школа має свої традиції. Пам'ятаю деякі з них, що були за мого навчання. Цікаво, чи збереглися вони?

Традицій ми не забуваємо. Наприклад, уже кілька десятиліть поспіль восени ми приймаємо дітей у козачата. Логічно, що тепер це відбувається на Покрову – козацьке свя-

то телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. Для нас це справжня знахідка! Педагог готувала настільки талановиті заходи, концерти, що подивитися на них приходять не тільки батьки учнів, а й загалом мешканці Бобровиці.

Раніше школа щорічно віддавала шану пам'яті жертвам трагедії, що сталася в лютому 1943 року. Тоді за допомогою втікачів із концтабору, що був у районі «Сіверянки», фашисти розстріляли і спалили понад 700 жителів Бобровиці та Новоселівки (тоді Яцевова). На місці, де провалилася каральна акція, нині стоїть пам'ятник «Скорботна мати». Кажуть, це не абстрактний символ життя, а реальна людина – тодішня вчителька Бобровицької школи, яку поліцейські спалили живцем із немовлям на руках...

Над цим пам'ятником ми тримаємо шефство. Щороку на початку травня купуємо вінок, квіти, наші діти прибирають територію, аби підготувати це місце до проведення заходів на День визволення від німецько-фашистських загарбників.

Повернуся до запитань про школу. Розкажіть, коли тут були ремонтні, що зроблено, чого не вистачає?

У 2012 році ми оббили сайдингом фасад центрального шкільного будинку, збудували теплий туалет, згодом оновили фасади інших приміщень. Це було зроблено на кошти, виділені з міського бюджету. Нині ми хотіли би повністю замінити меблі у класах. Частково вже почали це втілювати. Ми знайшли у своїх запасах залізні основи для парт, закупили ДСП, зробили стільці і робочі поверхні. Щось за рахунок спонсора, але й батьки також вкладали кошти. Тож частину меблів можемо замінити, але хотілося б усі. У нас у кожному класі – нові сучасні дошки. Майже в усіх кабінетах ми зробили підвісні стелі, регулярно оновлюємо шпалери, в деяких класах обшили панелі дерев'яною вагонкою. Хочеться, щоб у класах було тепло, затишно та естетично. Нині ми ніби у підвищеному стані: адже якщо нова школа будуватиметься, то який сенс шукати кошти для облаштування старого приміщення? З іншого боку – скільки часу Бобровиця лишатиметься без нових закладів – невідомо.

Де, на вашу думку, можуть бути споруджені нові дитсадок і школа?

Територія школи № 23 досить велика, що дозволяє будувати, не перериваючи процесу навчання. Загалом, її площа – 1,68 гектара. Окрім будівель є два великі спортивні майданчики. Для того, щоби побудувати два навчальні заклади, достатньо 1,5 гектара. Тому можна було би споруджувати й одночасно навчати дітей. Громада Бобровиці дуже сподівається на те, що нові навчальні заклади будуть відкриті. Ми вдячні меру і депутатам міськради, котрі займаються цим питанням, та сподіваємося, що 90-літній ювілей школи зустрічати у новому приміщенні.

Вікторія ГАВРИК